

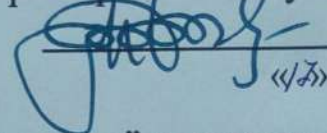
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / А.М.Мамедов /
«17» травня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Дисципліна вільного вибору".

"Джерелознавство історії України"

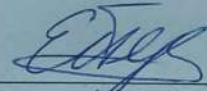
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
032	Історія та археологія
	назва освітньої програми
	Історія та археологія

Розробник(и):

Переґуда Є.В, д.п.н., професор

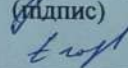
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Сґоров В.В., к.і.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

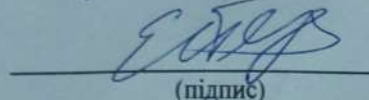

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук та права

Протокол № 9 від "16" травня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

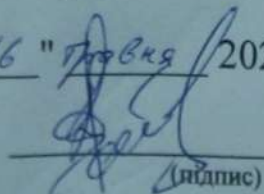
(Переґуда Є.В.).

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності
(НМКС): "032 Історія та археологія"

Протокол № 3 від "16" травня 2022 року

Голова НМКС

(підпис)

(Деревінський В.Ф.).

(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022-2023 рр.

шифр	Доктор філософії ОНП	Форма навчання: денна									Форма контролю	Семестр	Відмітка про погоджен ня		
	Назва спеціально сті (спеціаліза ції)	Кредитів на сем.	Обсяг годин [^]					Кількість індивідуальних робіт							
			Всього	Разом	аудиторних										
					у тому числі	Л	Л р	П з	К П	К Р				Р Г	с/р
032	Історія та археологія	5	15 0	50	2 2		28			1		10 0	3	3	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: підготувати висококваліфікованих спеціалістів з «Історія та археологія» здатних до проведення дослідницької роботи. Дисципліна «Джерелознавство історії України» є вибірковим компонентом освітньої наукової програми спеціальності «Історія та археологія»

Компетенції аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань. ЗК04. Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, продукувати інноваційні конструктивні ідеї та застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК01. Володіння актуальною інформацією щодо сучасного стану, тенденцій розвитку, проблематики та наукової думки у сфері професійної діяльності. практичних результатів у сфері професійної діяльності. ФК05. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем в історичній сфері. ФК06. Здатність до володіння принципами відбору, використання історіографічного напрацювання й архівних документів для реконструкції різноманітних сторінок української історії, зокрема дослідження суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів, з врахуванням світового контексту. ФК07. Здатність здійснювати аналіз історичних процесів та явищ національної історії, зіставляти та узагальнювати подібні та відмінні тенденції в історії розвитку України та інших країн.
7 - Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	ПР02. Здатність продемонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.

	ПР04. Здатність продемонструвати знання із наукової та професійної підготовки для підтвердження достатнього рівня компетентності у виборі методів наукових досліджень, оцінки їх наукової новизни та практичного значення при вирішенні спеціалізованих завдань в галузі.
Уміння (УН)	ПР06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі. ПР14. Виокремлювати актуальні історичні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження. ПР15. Комплексно розуміти особливості впливу історичних процесів на розвиток особистості, суспільства та держави. ПР16. Комплексно розуміти важливість історичної національної пам'яті, соціально відповідальної діяльності на основі етичних міркувань (мотивів).
Комунікація (КОМ)	ПР07. Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з різними стейкхолдерами галузі, з використанням сучасних інформаційних технологій та засобів комунікації. ПР08. Володіти сучасними інформаційними технологіями для розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації. ПР09. Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.
Автономія і відповідальність (АіВ)	ПР11. Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки. ПР13. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками.

Програма навчальної дисципліни
Змістовний модуль 1.
Джерелознавство історії України

Тема №1. Предмет та завдання джерелознавства історії України.

- 1.Джерелознавство історії України.
- 2.Теоретичні завдання джерелознавства.
- 3.Пошук, збереження та використання джерел з історії України.

Тема №2. Спеціальні історичні дисципліни у вивченні історичних джерел.

- 1.Формування комплексу спеціальних історичних дисциплін.
- 2.Вивчення різних типів, видів і окремих особливостей джерел.

Тема №3. Класифікація джерел з історії України.

- 1.Різноманіття підходів джерелознавців до класифікації джерел.
- 2.Видова класифікація історичних джерел, типи, підтипи джерел, групи джерел котрі відрізняються за зберігання і кодування історичної інформації.

Тема №4. Розвиток джерелознавства в Україні.

- 1.Формування нових наукових концепцій в українському джерелознавстві.
- 2.Розвиток джерелознавства, археографії, евристики, історичної бібліографії та електронного обліку історичних пам'яток в Україні.

Змістовний модуль 2.
Дослідницька робота з джерелами.

Тема №5. Методи критики джерел з історії України.

1. Методи зовнішньої та внутрішньої критики по відношенню до джерел з історії України
- 2.Синтез джерел.
- 3.Умови та причини створення, етапи формування, періодизація літописних джерел та хронік.
- 4.Редакції, список, звід авторство, філіграні, маргіналії літописів та хронік.
- 5.Новітні наукові методи в роботі з писемними джерелами.

Тема №6. Методологія та етапи дослідження джерел, їх групи.

- 1.Система методів джерелознавства, пов'язаних з пошуком, виявленням, джерел.
- 2.Критичний аналіз, виявлення достовірності та цінності джерел, з огляду на його наступне дослідницьке використання.
- 3.Етапи роботи з джерелами.

Тема №7 Речові джерела.

1. Археологічна наука як основний провідник у здобутті дослідниками речових джерел.
2. Перехідна група між речовими і писемними джерелами: монети, медалі, печатки.

Тема №8. Зображальні джерела.

- 1.Використання у вивченні зображальних джерел історичних, джерелознавчих методів.
- 2.Паперові грошові знаки як історичне джерело. Паперові гроші знаки України у ХХ – початку ХХІ ст.
- 3.Герби і емблеми .

Тема 9. Кінофотовідео та аудіовізуальні документи

- 1.Фіксація часу здійснення події у кінофотовідеодокументах.
- 2.Відтворення звукової сторони історичного роду в аудіовізуальних документах.
3. Розмаїття сучасних цифрових носіїв інформації.

Тема 10. Картографічні джерела

- 1.Географічна карта як історичне джерело.
- 2.Історія картографії.
- 3.Джерелознавча критика картографічних джерел.

Тема №11. Статистичні джерела

1. Багатоманітність статистичних джерел.
2. Масові обстеження, описи, переписи, запровадження обліку та звітності як умови створення статистичних джерел.

Змістовний модуль 3. Основні складові дослідницької роботи в рамках вивчення джерелознавства історії України

Семінарське заняття 1.

Загальноукраїнський електронний реєстр історичних пам'яток.

Семінарське заняття 2.

Новітні наукові методи в роботі з писемними джерелами.

Семінарське заняття 3.

Літописні джерела, хроніки

Семінарське заняття 4.

Актові та діловодні документи

Семінарське заняття 5.

Матеріали соціологічних досліджень

Семінарське заняття 6.

Документи громадських об'єднань та політичних партій

Семінарське заняття 7.

Періодична преса

Семінарське заняття 8.

Різноманітна інформація в періодичних виданнях: документальна, поточно-хронікальна, особового характеру.

Семінарське заняття 9.

Кореспонденції, рецензії, огляди, статті.

Семінарське заняття 10.

Наукова та художня література

Семінарське заняття 11.

Джерелознавча цінність наукових, популярних, навчальних та методичних праць

Семінарське заняття 12.

Видання художньої літератури як історичне джерело.

Семінарське заняття 13.

Узагальнення соціологічних опитувань оформлені у вигляді звітів, інформаційних повідомлень, аналітичних довідок.

Семінарське заняття 14.

Публікації офіційних постанов державної влади, документів політичних партій і організацій.

Методи контролю та оцінювання знань аспірантів

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

	Поточне оцінювання			залік	Сума балів
	Змістовні модулі				
	1	2	3		
Мінімум	6	7	7	40	60
Максимум	20	20	20	40	100

Методичне забезпечення дисципліни

1.Воронов В.І.,2003.Джерелознавство історії України: Курс лекцій. Міністерство освіти і науки України;Дніпропетровський національний університет. Д.: Ви-во Дніпропетровського університету,336с.

2. Дейнека Л, 2018.Джерелознавство новітньої історії України [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ;Луцьк, 2018. - 176 назв.,27 с.

3.Калакура Я.С.,Войцехівська І.Н.,Павленко С.Ф.,2017. Історичне джерелознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів., К.: «Либідь»,512 с.

4.Макарчук С.А.,2008. Джерелознавство історії України.Навчальний посібник. Львів: Світ, 512 с.

5.Міронова І. С., 2017. Історичне джерелознавство та українська археографія : спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 208 с.

6.Острянко А.М.,2021. Джерелознавство історії України. Чернігів, 60 с.

Інформаційні ресурси: Бібліотека КНУБА: <http://library.knuba.edu.ua/>, Історична правда <https://www.istpravda.com.ua/>